Thora Mølling. d. 23/1. 1885.

MEFISTOFELES.

Opera i 4 Akter

med Prolog og Epilog.

Ord og Musik af **Arrigo Boito.**

Oversat

af

Sophus Bauditz.

Kjøbenhavn.

Kgl. Hofmusikhandels Forlag og Eiendom.

Eier for alle Lande Tito di Gio. Ricordi. Milano.

1885.

Digitized by the Internet Archive
in 2013

http://archive.org/details/mefistofelesoper00boit

MEFISTOFELES.

Opera i 4 Akter

med Prolog og Epilog.

Ord og Musik af **Arrigo Boito.**

Oversat

af

Sophus Bauditz.

Kjøbenhavn.

Kgl. Hofmusikhandels Forlag.

1885.

Hoffensberg & Traps Etabl. — Kjøbenhavn.

Personerne:

Mefistofeles. . . . . Hr Lange

Faust. . . . . " Jerndorff

Margrete. . . . . Frk. C. Schröder

Martha. . . . . " Christensen

Wagner. . . . . Hr. Christophersen

Helena. . . . . Fru Keller.

Panthalis. . . . . Frk. Skytt.

Nereus.

Prolog i Himlen.

(Tætte Skyer bedække Scenen for neden. For oven ser man gjennem klarere og lettere Skyer af og til forskjellige Englegrupper.)

Usynligt Kor af Engle og salige Aander

Paa vanlig Maade Solen glider
Blandt Sfærer med harmonisk Klang,
Og mens ad Banen frem den skrider,
Den stemmer op en Tordensang.
Dens Væsen blev en evig Gaade,
Som daglig stilles lige ny,
Og tolker Verden Herrens Naade
I Dag som først i Tidens Gry.

Mefistofeles.

(stiger op paa en Sky i Forgrunden.)

Hil, Herre, hil!
Vel mødt igjen en Gang!
Og hvis maaske Du skulde finde,
Min Tale mangler rigtig himmelsk Klang,
Saa tilgiv naadig mig for denne Sinde!
Tilgiv, jeg kan ej med en Glorie prange
Som den, Du skjænked dine Engle smaa!
Og at jeg ej kan synge fromme Sange,
Det vil Du selv jo sikkert bedst forstaa!
— Ja, Jordens lille Gud er stadig dog den samme:
Han voxer aldrig rigtig fra sin Amme!
Betænk nu blot: endskjønt jo Fyren
Bestandig trælle maa om Kap med Myren,

Saa har han Ambition og nøjes ej
Med at gaa frem ad banet Vej:
Nej, han vil tænke, stirre op i Luften
Til Tak fordi Du skjænked ham Fornuften!
Kort sagt: jeg finder alt paa Jorden slet!
De stakkels Mennesker har kummerfulde Dage,
Jeg gider ikke mer de Stakler plage!

Chorus mysticus.

Du kjender Faust?

Mefistofeles.

Ja, ham! Han tjener altid Eders Naade
Paa en fra andre højst forskjellig Maade:
Han higer altid mod det fjærne
Og efter Kundskab tørster kun hans Sind;
Af Himlen kræver han hver dejlig Stjærne,
Men er for jordisk Skjønhed dog ej blind!
    Saa snart jeg listig kun udspænder Garnet,
    Jeg skal den gode Doktor fange!
    — Sig, tør Du med mig vædde?

Chorus mysticus.

Det ske!

Mefistofeles.

Vel, høje Fader!
Jeg nærer ingen Frygt for her at tabe;
Han snart skal smage Syndens søde Frugt,
Og over Himlens Gud jeg da skal triumfere!
— Jeg ser den gamle gjærne af og til:
Det er dog fordomsfrit af Manden —
Man sige saa for Resten, hvad man vil!
— At tale saa humant med selve Fanden!

Usynligt Kor af Englebørn.

Over den tyngende
Æther vi syngende
Løfte os stigende;
Opad kun higende
Vil til den tronende
Alting forsonende
Herre vi fly!

Mefistofeles.

Det lader til, der er saa mange Engle
Som der er Bier i en Sværm!
(forsvinder.)

Usynligt Kor af salige Aander.

Saa længe vi vandre i Livet,
Det aldrig blev Mennesket givet
At hæve sig op over Jord.
Men brister den jordiske Larve,
Det evige Rige vi arve,
Vi løftes til Englenes Kor.

Vi føle den saligste Glæde,
Naar Dansen med dem kun vi træde.

I Kreds om den Højestes Trone
Til ham vore Røster skal tone
Blandt Englenes hellige Kor.
Mod ham kun vi længes og hige,
Mod ham kun vi frigjorte stige
Og fly fra den syndige Jord.

Paa hvide, paa straalende Vinger
Vi opad mod Lyset os svinger.

Usynligt Kor af bodfærdige.

Hil Dig, Guds Moder, og hør vore Bønner,
Hør vore Klager!
Ak, vi forsager,
Du kan os hjælpe, Du kan os raade!
Hil Dig, Guds Moder, og skjænk os din Naade!
Ave Maria,
Regina virginum,
Mater gloriosa,
Foederis arca,
Mystica rosa,
Ave!

Usynligt Slutningskor.

Paa vanlig Maade Solen glider
Blandt Sfærer med harmonisk Klang,
Og mens ad Banen frem den skrider,
Den stemmer op en Tordensang.
Dens Væsen blev en evig Gaade,
Som daglig stilles lige ny
Og tolker Verden Herrens Naade
I Dag som først i Tidens Gry.

Første Akt.

I.

Paaskedag uden for Frankfurt.

(Henimod Aften. Til højre den store Byport med Fæstningsmuren, ved hvilken en Ølhandler holder Skjænk fra et Fad, til venstre en Vej, som snor sig op ad Bjærgskraaningen. I Baggrunden, hinsides Voldgraven, ses Byen belyst af Aftensolen. Scenen er fuld af spaserende af alle Stænder. Af og til Klokkeklang.)

Haandværkssvende.

Hvor agter I Jer hen?

Andre.

Vi vil til Jægerhuset gaa.

De første.

Og vi vil derimod til Møllen vandre.

Piger (gaaende over Scenen.)

Nu har vi faaet rigtig Vaar:
Gjøgen spaar,
Og Birken slaar
I lange Lokker ud sit Haar!

Haandværkssvende.

Hvor vil I hen?

Andre.

Jeg følger med de andre!

En enkelt.

Lad os til Burgdorf gaa!
Der er det bedste Øl og smukke Piger,
Og smukke Piger giver altid Klammeri!

(En Herold med Trompetere ved Siden søger at faa Mængden til at høre paa en offentlig Bekjendtgjørelse, men en Gøgler og en Bajads drage alles Opmærksomhed til sig. Livgarden marcherer over Scenen og ud t. v. for at modtage Fyrsten).

De andre.

Skal Du nu til at slaas igjen!
Du fik dog Prygl i Gaar, min Ven!

Krigsfolk (gaa hen til Ølhandleren.)

Bring os Øl! Skjænker i!
Og tøm saa rask dit Glas!
Min Piges Skaal!
— Ja, alle smukke Pigers! —
De leve!

(En graa Munk viser sig mellem Mængden; nogle hilse ham ærbødig, andre sky ham.)

Alle.

Hvad nu!
Hør, hvor det dundrer, nej hør!
Ryttere trave paa Vejen!
Se dog: Narren til Hest!
Jægeren dér rider bedst!

(Ind fra v. kommer et Musikkorps og Garden, som danner Spalier; derpaa Fyrsten, der med Følge er steget af uden for Porten og nu gaar over Scenen ind i Byen).

— Hattene af! Det er Fyrsten!
Gjør Plads for de høje Herrer!
Se, om Volden nu de svinge!
Vaaben rasle, Bjælder klinge!

Under skingrende Fanfarer
Trænges de i tætte Skarer!
— Se dog: det herlige Syn
Det forsvandt som et Lyn,
De er alt forbi!
Til vor Fyrste endnu vi dog raabe et Hil!
(Hele Mængden forlader Scenen.)
(Faust kommer ledsaget af Wagner.)

Faust.

Ej mere vor Jord af Frosten favnes,
Men ved Vaarens milde livsalige Magt
Bærer jo Dalen Haabets Dragt.
De smukke Blomster endnu vel savnes,
Men hvad der fattes
I Blomsterpragt
Af de pyntede Folk maa erstattes!

(Mængden kommer atter jublende ind. Tre Musikanter stille sig under den store Lind i Forgrunden t. v. og spille op til Dans.)

Wagner.

Med Dem jeg gjærne vil spasere,
Og hvor De gaar, jeg følger med:
Men skulde ene nu jeg promenere,
Jeg valgte næppe dette Sted!

(Faust og Wagner gaa ud i Forgrunden t. v. — Dansen begynder).

Piger og Karle.

Med Baand og med Kranse
Af Bukkar om Hatten
Vi lystig skal danse
Og korte os Natten!
Ja, hist under Linden, hvor Pigerne staar,
En lystig Svingom med hinanden vi faar!

Vi danser glade Arm i Arm
Og danser Pigen rød og varm!
Vi danser ud, vi danser ind
Alt undergrønne Lind?
(Faust kommer tilbage med Wagner.)

Faust.

Kun nogle Skridt endnu! Kun hen til denne Bænk!
— Se dog, hvor smukt i Aftensolens Glød
De grøntomgivne Hytter funkle,
Mens Dagen dør!
(Det begynder at mørknes).

Wagner.

Nu løses Mørkets Aander ud fra deres Fængsel:
De snige sig omkring og lægge Snarer for os
Kom, lad os gaa! Alt Natten bryder frem,
Og Taagen falder klam og graa!
Mod Aften først man skjønner paa sit Hjem!
— Men hvad er det, I staar og stirrer paa?

Faust.

Ser Du den Munk, som vanker
Omkring paa Pladsen!

Wagner.

For længe siden har jeg Munken set,
Men er der noget mærkeligt ved ham?
(Den graa Munk viser sig paa Bjærgskraaningen).

Faust.

Se rigtig til!
Hvem tror Du det kan være?

Wagner.

En Munk, der tigger til sit Kloster.

Faust.

Nej, betragt ham:
Han drejer sig i sælsom Kreds!
Han nærmer sig,
Se, hvor han frem sig sniger!
— Nej, hvad er det:
Der lyser Flammer i hans Spor!

Wagner.

Det er et Foster kun af eders Fantasi!
Jeg ser ej andet end en Klosterbroder,
Der ydmyg gaar sin egen, stille Vej
Og hverken kjender Eder eller mig!

Faust.

Mig synes, at han lægger Snarer for vor Fod!
(Munken gaar hen imod Faust, men da han er et Par Skridt fra ham, fjærner han sig langsomt.)
— Han nærmer sig! Han er her alt!

Wagner.

Saa se dog blot!
Det er en Munk og ingen Dæmon!
Han beder fromt og drejer paa sin Rosenkrans.
— Kom, lad os vandre!

(Faust og Wagner gaa ind gjennem Byporten, Munken følger efter. I det fjærne høres Sangen: »Med Baand og med Kranse« o. s. v.; medens Scenen indhylles i Mørke, hurtig Sceneforandring til)

II.

Fausts Studereværelse.

(Nat. En Lampe brænder paa Bordet i Forgrunden t. h. derved en Lænestol og en Læsepult. Til v. et stort Vindue.)

Faust.

(træder ind. Den graa Munk følger ham og skjuler sig ved Siden.)

Af Mørkets bløde Kappe dækkes
Den Egn, jeg nylig har forladt.

Det bedste i vor Sjæl dog vækkes
Først i den stille, tavse Nat;
Nu tier al urolig Stræben,
Som fik omsider raset ud,
En Bøn for alle stammer Læben,
Med den man vender sig til Gud!

Saa snart den stille Lampe brænder,
Det lyser op i Sjæl og Sind;
Sit eget Jeg man atter kjender
Og stirrer ej som før sig blind.
Med Tillid styrer man sin Snekke,
Der nys for Stormen drev omkring;
Man søger frem til Livets Bække,
Til selve Livets Kildespring!

(Aabner Evangeliet, som ligger paa Læsepulten. Da han begynder at læse, afbrydes han af Hylen fra Munken, som er gaaet frem paa Scenen.)

— Hvad nu! Hvad hyler dér?
Det er ham!
— Mit Kammer kan vi gjærne dele, Broder,
Men vær blot stille!
— Hvordan! Han tier, stirrer paa mig!
Hvad for et Væsen har jeg dog til Huse bragt!
— Er Du en Aand, hvad eller Satan:
Du er min!
Jeg trodser Helveds Yngel selv med Salomos Signet!

(Ved Fausts sidste Ord forvandles Munken til Mefistofeles klædt som Ridder med en stor Kappe paa Armen.)

Mefistofeles.

Hvorfor saa vred? Jeg tjener Eder gjærne!

Faust.

Hvad ser jeg: det var Munkens Kjærne!
En Riddersmand! Jeg tvinger knap min Latter!
Hvad hedder Du?

Mefistofeles.

Jeg fatter ej, hvordan
En Mand som Du, der efter Kjærnen tragter
Og som dog tomme Ord foragter,
Saa overfladisk spørge kan!

Faust.

Betænk dog blot: det ofte hænder,
At Manden man paa Navnet kjender.
— Nu vel, hvem er Du saa?

Mefistofeles.

En Del af denne gaadefulde Kraft,
Som vil det onde, men dog gjør det gode!

Faust.

Dit Svar er dunkelt, jeg forstaar det ej!

Mefistofeles.

Jeg er Aanden, som fornægter
Alt i Himlen og paa Jord,
Som tør selve Helved trodse
Og som kun paa Tvivlen tror.
Kun et intet er min Attraa
Og det skabtes Undergang!
Og mit rette Element
Er det onde, Synd og Død!
Jeg ler og raaber kun det lille Ord:
„Nej!“
Snart jeg brøler, snart jeg hvisker:
„Nej!“
Truer, tordner, lokker, lover,
Piber frem mit Nej!
(Piber stærkt i Fingrene.)
Noget af en Del kun er jeg,
Et Atom af Mørkets Magt,

Jeg er Søn af selve Mørket,
Som til Verden har mig bragt!
Lyset for en Stund har vundet,
Men der kommer nok en Tid,
Da det atter bliver Nat
Og i Himlen som paa Jord:
Undergang!
Jeg ler og raaber kun det lille Ord:
„Nej!“
Snart jeg brøler, snart jeg hvisker:
„Nej!“
Truer, tordner, lokker, lover,
Piber frem mit Nej!
(Piber atter.)

Faust.

Du, Kaos' underlige Søn!

Mefistofeles.

Vel er jeg ingen af de store,
Men slutter Du med mig kun Pagt,
Du vinder mer end jordisk Magt!
Jeg tjener Dig og tjener vel
Som trofast Følgesvend og Træl!

Faust.

Men sig, hvad skal jeg da til Gjengjæld give?

Mefistofeles.

Det haster ej!

Faust.

Nej, svar mig strax! Jeg vil det vide!

Mefistofeles.

Til Dig at tjene her jeg mig forbinder,
Men naar vi mødes i en heldig Stund
Og os et andet Sted befinder:
Da skal Du gjøre Gjengjæld kun!

Faust.

Et andet Liv kun lidt jeg frygter,
Naar Du paa Jord mig skjænker, hvad jeg savner:
En Times Fred og Lykke,
Kun Fred for Verden og mig selv!
Og siger jeg til Nuet, før det flygter:
„O, dvæl! Du er dog herlig!“
Saa vil jeg dø, og saa er Du min Herre!

Mefistofeles.

Ja, vel!

Faust.

Vi slutte Pagt!
(Rækker Mefistofeles Haanden.)

Mefistofeles.

Her er min Haand! Nu slaar jeg til!
Alt fra i Aften jeg Dig tjener
Som lydig Træl!

Faust.

Hvad skal vi gjøre nu?

Mefistofeles.

Vi tager strax afsted!

Faust.

Hvorhen skal Rejsen gaa?

Mefistofeles.

Hvorhen Du vil!

Faust.

Befordringsmidler har Du glemt:
Der mangler baade Vogn og Heste!

Mefistofeles.

Jeg breder ud min Kappe nok saa nemt,
Paa den vi Luftens Rige gjæste!

(Mefistofeles breder sin Kappe ud, og paa den flyver han og Faust ud ad Vinduet.)

Anden Akt.

I Haven.

(En Have med Mur i Baggrunden, bag hvilken Byen ses. Til venstre Margretes Hus. Det er lys Dag. Faust og Margrete komme ind.)

Margrete.

Hvad skal jeg til Eder sige,
Daarlig kun jeg tale kan!
Jeg er jo en fattig Pige,
I en rig og fornem Mand!

Faust.

Hvert et Ord, Du til mig retter,
Fængsler sælsomt dog min Aand!
Tal blot mere!
(kysser hendes Haand.)

Margrete.

Ak, lad være,
Kys ej denne grove Haand!
(De gaa ud.)

Mefistofeles (kommer med Martha.)

Ja, Ægtestanden er og bli'er det bedste!
Man skal i Tide kun en Brud sig fæste,
For bliver ældre man en Gang,
Da falder Ensomheden lang!
— Jeg tænker tit paa mine gamle Dage!

Martha.

I har da ingen Grund til Klage:
I kan jo blive gift endnu!
(De gaa ud.)

Faust (med Margrete.)

Tilgiv, at jeg var saa dristig,
At jeg talte strax saa frit,
Da mit Blik ved Kirkedøren
Mødtes første Gang med dit!

Margrete.

I maa tro mig, ædle Herre,
Ogsaa mig det har fortrudt,
At en fattig, ærbar Pige
I har saadan Tale budt!
Men hvor meget end jeg sørged,
Kom bestandig dog igjen
Eders Billed for min Tanke!

Faust.

Følg mig, dyrebare Ven!
(De gaa ud.)

Mefistofeles (med Martha.)

Et gammelt Ord os lærer: gode Kvinder
Særdeles sjælden man paa Jorden finder!

Martha.

Aa, hvad! I har da elsket mer end En!

Mefistofeles.

Paa Ære, jeg er som en Engel ren!

Martha.

Saa har det bedste I endnu tilbage!
En herlig Trøst paa eders gamle Dage!
(De gaa ud.)

Margrete (med Faust.)
Hvor staar det med din Religion?

Faust.

Spørg ej mit Barn! — Naar Du kun er mig god,
For Dig jeg gjærne ofrer Liv og Blod!

Margrete.

Det er ej nok? Har Du da ingen Tro!

Faust.

Ak, misforstaa mig ej!
Hvem tør vel sige: jeg tror paa Gud!
Ej heller vover nogen dog at sige: jeg ikke tror!
Men griber Dig en Stemning rig og varm,
Saa lad Dig løfte paa dens stærke Arm!
Og kald den, hvad Du vil,
Ja, kald den Lykke, Elskov eller Gud!
— Jeg kjender ej dens rette Navn!
Ord er kun tomme Lyd, som dæmper Himlens Røst!

Margrete.

Det er ej nok! Nej Du skal tro!
— Men jeg maa gaa!
(Vil gaa.)

Faust.

Du er vel meget ene!

Margrete.

Kun saare sjælden kommer nogen til os,
Men naar man alt maa passe,
Fra Morgen og til Aften
Maa koge, sy og spinde,
Saa har man nok at gjøre.
Og Moder hun er stræng!
— Dog maa jeg ikke klage:
Jeg har jo her i Hjemmet mine gode Dage!

Faust.

Sig, kunde Du en større Salighed Dig tænke
End Bryst mod Bryst og Sjæl i Sjæl at sænke?

Margrete.

Ak, hvis jeg sov alene kun!
Men Moder vækkes let af Blund,
Og hvis hun saa' os sammen begge,
Jeg tror forvist, det blev min Død!

Faust.

Du Engel, det har ingen Nød!
(Giver hende en Flaske.)
Se her en Flaske:
Tre Draaber, det er nok for hende,
Paa dem hun sover fast og vaagner ej!
(Mefistofeles og Martha kommer.)

Margrete.

Hvad gjør jeg ej, naar Du det ønsker!
— Det kan da ikke skade hende?

Faust.

Tror Du, jeg vilde give sligt!

Margrete.

Milde Himmel, hvor jeg elsker!
Jeg er salig, nye Tanker
Frem sig trænge om den Ene,
Ham, for hvem mit Hjærte banker!

Faust.

Kjærlighedens store Under
Skjænker Lykken, skjænker Freden,
Og i hendes Favn jeg nyder
Alt paa Jorden Saligheden!

Margrete:

Saa lev vel! Jeg flyr herfra!

Faust.

Nej, Margrete, bliv, o, bliv!

Alle Fire.

Jeg elsker Dig!

Valpurgisnat. Bloksbjærg.

(Vild Klippeegn. I Baggrunden og paa Siderne føre stejle Stier ned mod Scenens Midte. Sælsom Belysning.)

Mefistofeles (uden for Scenen, langt borte.)

Skynd Dig, kjære, op til Toppen!
Mørk er Himlen, farlig Stien!
(Pavse.)
I det fjærne bag Taagen Du ser
Alt sig hæver jo Bloksbjærgs Kolos!

(Lygtemænd paa Klippen i Baggrunden, hvor Faust og Mefistofeles komme frem.)

Faust.

En Lygtemand!
Kom hid! Vær vor Fakkel
Og lys for vor Fod,
At ikke vi snuble
Mod Stub eller Rod,
Mod hængende Grene,
Mod kantede Stene!
Kom hid!

Mefistofeles.

Hør Stormen suse gjennem mørke Graner!
Se, hvor de true os med deres Kæmpearme!
Hører Du:
Fjærnt fra de dybe Dale op til Toppen lyder
Et tusendstemmigt Hyl!
Alt Helvedsynglen nærmer sig,
Hør, hvor den brøler!
Hør for neden og for oven,
Mellem Kløfter, gjennem Skoven
Lyder højt en sælsom Klang:
Det er Hexenes Højmessesang!

Kor af Hexe.

En Kost os bærer og en Stok,
En Fork kan ogsaa være nok.
Hvo ej i Nat sig hæve kan,
For evig er en slagen Mand!

Og naar vi først om Toppen naa,
Vi ned paa Jorden atter slaa,
Og dække Klippen rundt omkring
Og holde dér vort Hexeting!

(Hexene styrte ind paa Scenen fra alle Sider. En Kjedel stilles op i Midten.)

Vi Hexe faa ved Salven Mod,
En laset Pjalt til Sejl er god,
Et Trug til Skib, og saa afsted!
I Nat kan alle vinde med!

Mefistofeles.

Plads for eders Drot, for Mefistofeles!
Hør hvad jeg byder Jer: vis mig Respekt!
Fald mig til Fode, bring mig jer Hyldest!

(Hexene kaste sig ned for Mefistofeles. Kort Dans.)

Kor.

For din Fod, Mefistofeles, knæle vi her!
Du er vor Herre og Du er os kjær!

Mefistofeles

(paa et Klippestykke t. h.)

Helvedspak! Min Kappe og mit Scepter!
Naa, skynd Jer det at skaffe!
Skal jeg med egen Haand Jer straffe!

Kor

(medens to Hexe bringe det forlangte.)

Her er dit Scepter, din Kappe er her!
Himlen og Jorden jo adlyde Dig,
Vredes blot ej!

Mefistofeles.

Jeg strækker kun mit Scepter over Mørkets Rige.
Men jeg vil byde over Verdensaltet!

Kor.

Ild under Gryden og blæs saa paa Kraft!
Kom saa i Gryden Alrunernes Saft!
Dans saa om Gryden paa Fork eller Skaft!

(Dans omkring Kjedlen.)

Se, vi Dig bringe
Alverden jo her.

(En Kugle, som tages op af Kjedlen, rækkes Mefistofeles.)

Mefistofeles

(tager Kuglen i Haanden.)

Ja, det er Verden!
Bestandig er den
I rastløs Fart.
Oppe snart og nede snart!
Skør som Glas,
Just til Pas!

Med Glans som en Stjærne,
Uden Kjærne
Men fuld af Liv
Og fuld af Kiv!
— Min gode Ven,
Hold Dig fra den:
Thi, som Du ser,
Den er af Ler,
Og naar den springer, let Du faar
Af dens Skaar dit Banesaar!

(Kaster Kuglen i Jorden; den springer med et Knald.)

Kor.

Nu jubler!
Thi Sejren er vundet,
Det hele forsvundet!
Der ligger kun Slakker med bristende Glans,
Paa Verdens Ruiner vi træde vor Dans!

(Margretes Skygge viser sig med opløst Haar og sammenbundne Hænder paa en Klippe i Baggrunden. Støjen ophører, alle staa stille.)

Faust.

Mefisto! Ser Du dér
Det blege, smukke Barn, som hist paa Klippen staar!
Hun kommer ganske langsomt nær,
Det er som hun med bundne Fødder gaar!
— Det er umuligt! Men det synes mig,
At hun er Margarete lig!

Mefistofeles.

Vær rolig dog! Og se blot ej derhen!
Det er et livløst Tryllebilled kun, min Ven,
Som nødig man maa træffe paa sin Vej!
Dets stive Blik de dødelige taaler ej,
Men de forstenes i det samme Nu —
Ja, Mythen om Medusa kjender Du!

Faust.

Jeg ser det! Dette Blik har Døden slukt,
Og ingen kjærlig Haand vel lukt!
Det er det Bryst, som mig Margrete bød,
Det er det favre Legem, som jeg nød!

Mefistofeles.

Det er kun Hexeri: Enhver i hende
Tror lige strax sin elskede at finde!

Faust.

Hvor sælsomt: om den skjønne, hvide Hals
En blodrød Snor til Pynt hun bar,
Saa smal som Snit med Kniv man skar!

Mefistofeles.

Ja, hun har tit sit Hoved under Armen baaret,
Thi Perseus har det jo fra Kroppen skaaret!
(Synet forsvinder — Hexesabbath.)

Kor.

En Kost os bærer og en Stok,
o. s. v.

Tredje Akt.

Fængsel.

(Nat — En Lampe lyser svagt. Gjennem et Gitter i Baggrunden ser man ud i Fængselsgaarden. Margrete sidder paa et Straaleje.)

Margrete.

Fjærnt herfra, i mørke Mose,
Har mit lille Barn man sænket,
Og for ret at være onde
Siger Folk, at jeg det drukned.
Her er skummelt, og jeg fryser!
Ingen Redning, ingen Trøst!
— Svalen kredser om mit Fængsel,
Flyver bort i Høst!

Du, min stakkels, gamle Moder,
Ogsaa Du er død og borte!
Og for ret at være onde
Siger Folk, at jeg forgav Dig!
Her er skummelt, og jeg fryser!
Ingen Redning, ingen Trøst!
— Svalen kredser om mit Fængsel,
Flyver bort i Høst!

(Faust og Mefistofeles vise sig uden for Gitterdøren.)

Faust.

Frels hende!

Mefistofeles.

Hvem bragte hende vel til dette Sted,
Jeg eller Du? Dog skal jeg gjøre, hvad jeg kan!
Slutterne sove, her er Fængslets Nøgler,
Hurtig, afsted! Alt vente mine Heste!
(Mefistofeles aabner Døren og gaar. Faust træder ind.)

Margrete.

O, ve! De komme! Bitre Død!
— Er Du et Menneske, saa føl min Nød!

Faust.

Stille! Jeg kommer for at frelse Dig!

Margrete.

Henrik, Du her! O. sig det atter blot!
Du her. saa er jo Alting godt!
Nu ser jeg Gaden, som den laa,
Den Gang jeg allerførst Dig saa'!
Og Haven ser jeg, dér hvor jeg
Med Martha ventede paa Dig!
O, bliv dog!

Faust.

Nej, kom med!

Margrete.

Naar Du er hos mig, trygt jeg hviler!

Faust.

Afsted!
Hvis ej Du iler,
Da vil vi begge bøde haardt!
— Kom, vi maa bort!

Margrete.

Kys mig,
Ellers kysser jeg Dig!
— O, ve! Din Læbe er kold og stum,
Er da din Kjærlighed svundet!

Faust.

Kom, og fly den visse Død!

Margrete.

Mit Fængsels Mure Du dristig brød,
Men hvor kan det være, at ej Du mig skyr!
Véd Du da ogsaa, med hvem Du flyr?
Ak, min Moder har jeg forgivet,
Mit Barn har jeg druknet! — Giv mig din Haand,
Gravene vil jeg betegne,
Om dem skal Du frede og hegne!
Den bedste Plads skal Du give Moder,
Lige ved Siden af min Broder!
Jeg faar vel sagtens ikke Lov
At hvile hos dem,
Men læg mig dog ikke for langt derfra
Og giv mig mit Barn ved Brystet!

Faust.

Besind Dig dog blot!
Gaa med, Du er fri!

Margrete.

Jeg tør ej gaa!
For mig er ingen Redning!
Hvorfor vel fly: Dig kan jeg ikke følge,
Og det er tungt at betle, naar man bærer
Bestandig paa Samvittighedens Kvaler!

Faust.

O, vend til mig dit Øje!
Følg mig, og lad os fly!

Margrete.

Ja, lad os fly!
Jeg drømmer om en fredet Plet, et Eden,
Hvor ingen Magt forstyrrer Kjærligheden!

Faust og Margrete
(omslyngende hinanden.)

Hvor Solen sig dukker i Bølge,
Saa fjærnt, at ej Tanke kan følge:
Dér ligger en blaanende Strand!
Det lufter i Palmernes Kroner,
Der klinger de dejligste Toner —
Jeg ser det, det signede Land!

Saa blidt imod Kyst ruller Voven,
Og skyggefuld hvælver sig Skoven,
Mod Storme det tryggeste Ly!
Dèr finder hvert elskende Hjærte
En Lise for Længsel og Smerte —
Derhen, ja, derhen lad os fly!

Mefistofeles
(viser sig i Baggrunden.)

Alt det gryr!

Margrete.

Ve! Det var Satans Røst, der lød!

Faust (fortvivlet.)

Følg mig dog blot, og lad os ile!

Margrete (til Faust.)

Forlad mig ej i denne Nød!

Mefistofeles.

Hør, hvad der klinger:
Nu blæses Dødsfanfaren!

Margrete.

O, Gud, staa mig bi dog i Fristelsens Stund!
Nu Timen er kommen, og Dødsklokken høres!
Med lænkede Arme til Dommen jeg føres,
Alt løfter jo Bødlen sit blinkende Sværd!

Faust.

Vær rolig, Margrete! Husk, kostbar er Tiden!
Din Sorg og din Klage Du gjemme til siden,
Nu maa vi herfra!

Mefistofeles (til Faust.)

Gjør Ende paa Sagen! Hold Maade med Sorgen!
I spilde kun Tiden, det lider ad Morgen!
Hør Hestene stampe, de vented alt længe:
Nu maa I herfra!

Margrete
(pegende paa Mefistofeles.)

Hvad er det!
Hvem kommer hen imod mig!
Det er ham! Det er Satan!
Hvad kan han ville!
Ak, det er mig, han søger!
— Saa være Gud mig naadig!

Faust.

Nej, Følg kun mig, og Du skal leve!

Mefistofeles (til Faust.)

Kom med! Jeg ellers gaar min Vej!

(Mefistofeles gaar. Morgenskjæret begynder at vise sig i Fængselsgaarden.)

Margrete.

Se dog: det blege Morgenskjær
Min sidste Dag mig varsler.
Den Dag, paa hvilken Du og jeg
Vort Bryllup skulde holdt!
— Alt er forbi! Lad ingen blot erfare,
At Du har elsket din Margrete,
Og at hun elsked Dig!
— Ak, nu i Døden Gud mig vil tilgive!
Din er jeg, Gud, forlad mig ej!
Men lad din Engleskare
Mig lede og bevare!
— Ak, Henrik, jeg gruer for Dig!
(Styrter død om).

Mefistofeles (træder ind).

Nu er hun dømt!

Stemme fra oven.

Hun er frelst!

Mefistofeles.

Kom med mig!

(Faust og Mefistofeles gaa. Bøddelen med Drabanter viser sig i Baggrunden.

Fjerde Akt.

Klassisk Valpurgisnat.

(Ved Floden Peneios' Bredder. Et Tempel t. v., et ophøjet Sæde, rigt smykket med Blomster t. h. — Stærkt Maanelys. — Helena og Panthalis omgivne af deres Følge).

Helena.

Maanen den straalende.
Kaster sin sølverne
Glans over Voverne!

Panthalis.

Duften fra Blomsterne,
Sød og berusende,
Bæres af Luftningen!

Helena.

Nu komme Nymferne,
Svævende, legende,
Frem mellem Stammerne.
Alting er stille, Fuldmaanen lyser:
Synger, Sirener, nu Serenaden!
Nærm Dig, Du fremmede,
Floden, som klagende
Glider bag Sivene!

Panthalis.

Duften af Blomsterne.
Sødt og berusende
Stiger fra Engene!

Helena.

Lyt til Sirenernes
Toner, som lokkende
Klinge mod Strand!
Alting er stille, Fuldmaanen lyser:
Synger, Sirener, nu Serenaden!
(Helena og Panthalis gaar. Faust og Mefistofeles ind fra venstre).

Mefistofeles.

Det er den klassiske Valpurgisnat!
Tænk, hvilken Lykke
For Dig, der søger Livet blandt Fantomer,
At komme hid til Æventyrets Land!
Det er det bedste vel, vi begge søge
Vor Lykke her, men ad forskjellig Vej!

Faust.

Helena!
Og er det ej den Jord, som hende bar,
Ej Bølgen, der om hende strømmed klar:
Det er den Luft, som talte hendes Sprog!
I Grækenland jeg ved et sælsomt Under gaar,
Og følte strax, paa hvilken Grund jeg staar!
(gaar).

Mefistofeles.

I Norden lyder hver en Hex min Stemme,
Men mellem disse føler jeg mig ikke hjemme!
Paa Bloksbjærg lugter ganske vist af Tjære!
Men, Herregud, det faar saa være!

Man gjør af Klassikerne alt for meget Væsen,
— Jeg foretrækker nu lidt Svovl i Næsen!
Men hvad er det! der nærmer sig jo Flokke
Af Piger under festlig Dans! — Det maa man se!

(Unge Piger, anførte af Satyrer, træde ind. Antike Danse. Mefistofeles forlader Scenen. — Helena træder ind med stort Følge).

Kor.

Hil Dig, o, Helena, Spartas Herskerinde!
Blomster vi byde Dig, Danse og Strængespil
Hilse Dig, hvor Du gaar! Hil være Dig!
Med Skjønheds Magt Du over Jord og Himmel hersker!

Helena.

Nat, saa grum og skummel,
Sorg, der kjender ej Grænse:
Rædsomme Nat i Troja
Kun med Gru jeg Dig mindes!
Gjennem de tætte, bølgende Masser,
Slagne af Rædsel, hørte jeg Guders
Tordnende Røster, hørte jeg Tvedragts
Malmfulde Stemme skingrende naa
Til vor Mur.
— Ak, de stod jo endnu, Ilios' Mure!
Snart dog Flammernes Bølge steg
Brusende videre frem!
Hurtig bredende sig til alt,
Rejsende selv en Storm
Lagde de Staden i Aske!
Angstfuld saa' jeg i Røg og Brand
Og blandt slikkende Flammers Lue
Vrede Guder, som kom mig nær!
Mørke Skikkelser skrede,
Kæmper lig, paa Tomterne rundt,
Mens Flammerne lyste omkring dem!

— Ak, Stilhed som Gravens
Ruger paa Sletten, hvor Troja stod!

(Faust træder ind fulgt af Mefistofeles, Nereus og Panthalis med stort mandligt Følge).

Kor.

Hvem nærmer sig der! Vidunderligt Syn for vort Øje!
En straalende Helt kommer hid!
I hans mørke Miner der skrevet staar:
Kjærlighed!
Ham Du, o, Dronning, betragte!

Faust.

O, hvilket Skjønheds Ideal!
Min hele Sjæl Du fylder,
For Dig jeg Knæ vil bøje!
Din Skjønheds Magt jeg hylder —
O, vend til mig dit Øje!
Det lyser mildt som Maanen dér
Og har dog Solens Flammeskjær!

Helena.

Alt ved dit Komme jeg følte Hjærtet stærkere banke!
Mellem alle Kvinder fra Ilios, fra Hellas' Land
Kun jeg skal Dig vinde, jeg skal din Kjærlighed eje!

Faust.

Et falmet Billed havde jeg
Som Minde kun tilbage
Om den, jeg engang elsked
I længst forsvundne Dage:
Men det gik tabt, da Dig jeg saa',
Nu først jeg Skjønhed fatter
Og lykkelig mig skatter
Ved Kjærligheden atter!

Panthalis, Nereus og Kor.

Se, dem Elskov kan forene
Som Endymion og Selene!

Mefistofeles.

Hvor skjønt! (Til Koret). Men ti dog stille!

Helena.

Sig mig, min elskede, sig: hvilken tryllende Magt
Giver din Tale dens Klang? Som Musik for mit
Øre den lyder:
Ord sig knytter til Ord ret som et svarende Ekko!
Sig mig: hvad skal jeg gjøre for ogsaa Kunsten at
nemme!

Faust.

Let er det sagt: lyt til dit Hjærtes Stemme,
Svar os paa alt blev jo ved Kjærlighed givet!
Kjærlighed, Kjærlighed kun, det er jo hele Livet!

Helena.

Ja, Kjærlighed!

Helena og Faust.

Til Kjærligheds evige Rige
Fra Jordlivets Trængsel vi stige!
Ej Skranke, ej Grænse os mere nu binder,
Alt Rummet og Tiden i Taage forsvinder,
En klarere Sol for vort Øje oprinder!
Vi hæve os opad til højere Zoner,
Hvor Sfærernes Hymne evindelig toner!
Højere, højere vil vi os vove,
Eros, den mægtige Guddom at love!

Kor.

Frigjorte Poesi!
Hæv Dig mod Sky paa Ørnevinger,
Hæv Dig til Stjærnerne op!
(Koret forlader Scenen).

Helena.

Hist i Arkadien
Ligge yndige Dale!

Faust.

Derhen følges vi ad!

Helena.

Og Nymfernes Grotte
Vælge vi til Bolig.
Til Hovedpude —

Faust.

Dine bølgende Lokker!

Helena.

Og Engens Blomster!

Epilog.

Fausts Studereværelse.

(Faust sidder i en Lænestol, Mefistofeles staar bag ved ham.)

Faust.

Nu har jeg Mindet kun tilbage!

Mefistofeles.

Bered Dig til Døden, højtflyvende Aand!
Stig opad, Du grublende Tænker!

Faust.

Alt har jeg gjennemforsket!
Der er paa Jord ej Under, som jeg ikke har betragtet!

Mefistofeles.

Erindringen om alt, hvad han har nydt paa Jorden,
Fremstiger for hans Tanke og bringer ham til mig!
Alverden har Du krævet og har nydt som ingen anden,
Og dog har Du til Nuet end ej sagt:
„O, dvæl! Hvor er Du herlig!“

Faust.

Hvad Jorden rummer har jeg prøvet,
Saa vel hvad den reale bød,
Som hvad der kun fik Liv i Fantasi!
En jordisk Kvindes Tro jeg vandt,
Og en Gudindes Kjærlighed jeg ejed:
Den førstes Elskov bragte mig kun Sorg,
Gudindens Kjærlighed var blot en Drøm!
— Snart kommer Natten!
Et enkelt Ønske har jeg kun tilbage,
Et enkelt Ønske mig forfølger som en Skygge:
Ak, kunde blot jeg herske
Over et mægtigt Rige
Og lede Folkets Skarer og give gode Love!

Mefistofeles.

Hvad grubler han nu paa!

Faust.

Lykke vilde jeg skabe!
Mit Navn velsigned alle,
For i mit store Rige var der godt at være!
— Lykke vilde jeg skabe!
Den Tanke trøster mig i min sidste Stund!
— Ja, skabe Lykke, det var mit Ideal!

Mefistofeles.

Nu, jeg skal dog friste ham!

Faust.

Se dog: et herligt Billed for mit Syn oprulles!

Mefistofeles.

Hvad nu! Det klare Lys jo bryder Mørkets Magt!

Faust.

Se Markerne grønnes,
Se Byerne voxe!

Mefistofeles.

Han ser det gode kun fremmes!

Faust.

Som fra Himlen der lyder et jublende Kor!

Mefistofeles.

Nu, Mefisto, giv Agt!
Du maa prøve din Magt!

Faust.

Aldrig forhen dog hørte jeg Toner som disse!
En Salighed helt uden Grænse de bringe!

Mefistofeles.

Vær paa din Post, Mefisto!
Bestandig varer Kampen mellem Gud og Satan!

— Jeg breder kun min Kappe ud,
Paa den vi Luftens Rige gjæste!
Faust! Faust!

Faust.

O, Himmel!

(I Baggrunden komme Grupper af Engle til Syne.)

Kor.

Paa vanlig Maade Solen glider
Blandt Sfærer med harmonisk Klang!

(Paa et Vink af Mefistofeles viser der sig en Gruppe græske Piger af Helenas Følge.)

Mefistofeles.

Hør den Kjærlighedssang,
Som betog Dig en Gang!
Hør Sirenernes lokkende Toner!

(Synet forsvinder.)

Faust
(vendt mod den himmelske Aabenbaring).

O, dvæl! Hvor er Du herlig!

Mefistofeles.

Se ej derhen!

Faust.

Herrens Ord er nu min Støtte!
Barmhjærtige Gud!
Jeg vender mig til Dig:
Vær Du mig naadig
Og led mig ikke i Fristelse!
— Hvilken Klang!
Englehymner tone fra Himlen!
Hellige Nu, o, dvæl blot, dvæl!
— Gud Fader, tag min Aand!

(falder død om.)

Mefistofeles.

Hør, Englene skraale sig hæse!
Nu skulde jeg Sjælen jo gribe,

Men lægger sig Himlen imellem,
Er forgjæves al min Besvær!

Kor.

Over den tyngende
Æther vi syngende
Løfte os stigende;
Opad kun higende
Vil til den tronende,
Alting forsonende
Herre vi fly!
Roserne dække den jordiske Larve,
Kjærlighed ene kan føre til Gud!

(Der falder en Regn af Roser over Faust og Mefistofeles.)

Mefistofeles.

Forbandede Roser!
Jeg hader jo Blomsterne,
Englene hader jeg,
Hader jo alt!
—, Hør, hvor de juble,
Juble for Sejren!
Herren har vundet,
Men alt jeg forbander!
Tvi!

(forsvinder.)

Slutningskor.

Paa vanlig Maade Solen glider
Blandt Sfærer med harmonisk Klang,
Og mens ad Banen frem den skrider,
Den stemmer op en Tordensang.
Dens Væsen blev en evig Gaade,
Som daglig stilles lige ny
Og tolker Verden Herrens Naade
I Dag som først i Tidens Gry!

Alle Angivelser vedrørende Scenearrangementet skyldes Hr. Inspektør **Pietro Krohn**, der har sat Operaen i Scene.

Med Professor **P. Hansens** Tilladelse ere nogle Linjer af hans Oversættelse af »Faust« benyttede i den danske Gjengivelse af »Mefistofeles«.

„Mefistofeles“,

Opera i 5 Akter af **A. Boito.**

Eier for Danmark: **Kgl. Hof-Musikhandel,** Kjøbenhavn.

Eier for alle Lande: **Ricordi, Milano.**

Paa Kgl. Hofmusikhandels Forlag er udkommet:

Sange med dansk Text.
Melodipotpourris for 2 og 4 Hænder.
Sangene med underlagt italiensk og dansk Text.
Vals (1ste Akt) i let Arrangement for Piano.

Med Eneret for Danmark sælges:

Fuldstændigt Klaverudtog med Text
Fuldstændigt Klaverudtog uden Text.
Alle originale Arrangements for Piano, 2 og 4 H.
m. m.